

Dosarul nr. 2r-199/24
2-21116983-01-2r-22042024

Prima instanță – Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Mămăligă)
Instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, R. Pulbere, I. Secieru)

DECIZIE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Ion Munteanu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 17 din mun.
Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Ion Munteanu și Giovanni
Munteanu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu privire
la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituită cererea de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din
02 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1)
lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 02 august 2021, ÎMGFL nr. 17 din mun. Chișinău, în procedura
falimentului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Munteanu și
Giovanni Munteanu, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica”, cu privire la
încasarea datoriei la plata pentru serviciile locativ-comunale și compensarea
cheltuielilor de judecată (f. d. 2-4).

Prin hotărârea din 02 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a
fost admisă integral acțiunea.

S-au încasat, în mod solidar, de la Ion Munteanu și Giovanni Munteanu în
beneficiul ÎMGFL nr. 17 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, suma de 20
376,40 de lei, cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale și energia termică
pentru perioada cuprinsă între 01 noiembrie 2019 și 01 martie 2021, la locul de
consum – apartamentul nr. xx din str. xxxxx, mun. xxxxx, precum și cheltuielile de
judecată în sumă de 220 de lei suportate pentru citarea pârâților, în total 20 596,40
de lei.

S-a încasat, în mod solidar, de la Ion Munteanu și Giovanni Munteanu, în beneficiul statului, taxa de stat, în mărime de 611,29 de lei (f. d. 76, 86-89).

La 03 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ion Munteanu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii contestate, trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond (f. d. 85).

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie și a originalului dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 458,46 de lei, în termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii (f. d. 94-96).

Prin încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 99-101).

La 21 septembrie 2023, Ion Munteanu a declarat recurs împotriva încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f. d. 108-109).

Prin decizia din 14 februarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Munteanu, casată încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de la etapa primirii cererii de apel (f. d. 148-151).

Prin încheierea din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 156-161).

La 16 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, Ion Munteanu a declarat recurs împotriva încheierii din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f. d. 164-165).

În motivarea recursului, a indicat că la 12 mai 2023, a primit de la Curtea de Apel Chișinău un mesaj (scrisoarea de expediere la dosarul civil nr. *2a-1505/23*), prin care a fost informat că instanța de apel îi expediază încheierea din 27 mai 2023, fiind atașată (anexată) și o încheiere nr. *2a-1502.pdf* din 25 mai 2023, unde numele lui nu este indicat și nu este vizat în această încheiere, fiind cu totul alte părți pe dosar.

A relatat că, având în vedere nu a primit niciun răspuns de la Curtea de Apel Chișinău și nici hotărârea motivată a instanței de fond, la 29 iunie 2023, a depus o cerere prin care a solicitat să fie informat despre cererea de apel depusă la 03 aprilie 2023.

La 03 iulie 2023, a primit un răspuns de la Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost informat că la 19 aprilie 2023, cauza a fost expediată la Curtea de Apel.

A evidențiat recurentul că copia încheierii din 27 aprilie 2023 nu a primit-o, iar pe adresa electronică i-a fost expediată o încheiere pe o altă cauză, unde dânsul nu este parte.

Mai mult, a menționat că până la data înaintării recursului, nu a cunoscut despre admiterea recursului la Curtea Supremă de Justiție și, ulterior, despre examinarea apelului în instanța de apel.

Totodată, obiectat că urma a fi înștiințat despre examinarea cauzei în instanța de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei, rezultă că copia încheierii instanței de apel a fost notificată la adresa electronică a lui Ion Munteanu la 16 aprilie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 162).

Astfel, se constată că recurentul Ion Munteanu s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 martie 2024 (f. d. 163), în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 17 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Ion Munteanu și Giovanni Munteanu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost emis la 02 martie 2023 (f. d. 76).

Din actele și lucrările dosarului, se atestă că la 03 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ion Munteanu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii contestate, trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond (f. d. 85).

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie și a originalului dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 458,46 de lei, în termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii (f. d. 94-96).

Prin încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 99-101).

Ulterior, prin decizia din 14 februarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ion Munteanu, casată încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de la etapa primirii cererii de apel (f. d. 148-151).

Prin încheierea din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Munteanu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 156-161).

În argumentarea soluției sale, instanța de apel a reținut că apelantul Ion Munteanu nu a lichidat neajunsurile menționate în încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, și anume nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termenul acordat de instanță, circumstanță ce impune restituirea cererii de apel.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Ion Munteanu, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor stabilite de către instanța de apel prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Totodată, potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului

Completul de judecată notează că după remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, copia încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a lui Ion Munteanu, xxxxx, la 07 martie 2024 (f. d. 155).

Confirmarea expedierii documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, anexat la materialele cauzei.

Extrasul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Instanța de recurs reține că, cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „*Mail delivery system*” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „*Mail delivery system*”, conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a lui Ion Munteanu lipsesc.

De altfel, se va nota și faptul că de pe aceeași adresă de corespondență, și anume xxxxx, au fost expediate de către Ion Muteanu în adresa instanțelor de judecată diverse cereri, inclusiv cererea de apel (f. d. 84), cât și cererea de recurs (f. d. 172), circumstanță care prezumă autenticitatea acesteia și disponibilitatea pentru a fi utilizată pentru corespondență.

Având în vedere că încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, trimisă destinatarului prin poșta electronică, se consideră recepționată în ziua expedierii, termenul de 15 zile, stabilit de către instanța de apel pentru remedierea neajunsurilor din cererea de apel, a început să curgă la data de 08 martie 2024, ziua imediat următoare comunicării actului judecătoresc și urma să expire la 22 martie 2024 (zi de vineri).

Cu toate acestea, se constată că Ion Munteanu nu a întreprins nicio acțiune procesuală în vederea înlăturării omisiunilor constatate de către instanța de apel, fapt care condiționează restituirea cererii de apel în ordinea prevăzută de art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Corespunzător, starea de fapt redată *supra* permite instanței de judecată să aprecieze critic alegațiile recurentului, precum că nu a fost înștiințat despre emiterea încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, or, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea copiei încheierii nominalizate se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute la art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă.

Mai mult, Completul de judecată relevă că nu poate fi trecut cu vederea nici faptul că, urmare a casării încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin efectul deciziei din 14 februarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, recurentului i s-a oferit posibilitatea efectivă de a înlătura, în toată perioada respectivă, neajunsurile din cererea de apel, constatate prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În atare circumstanțe, alegațiile recurentului nu pot determina casarea actului judecătoresc contestat, în situația în care circumstanțele conturate denotă că nevalorificarea drepturilor procedurale îi este imputabilă în exclusivitate acestuia.

Or, potrivit art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Cu referire la obiecțiile recurentului, precum că dânsul urma a fi înștiințat despre examinarea cererii sale de apel depuse împotriva hotărârii primei instanțe, Completul de judecată nu le poate reține ca fiind plauzibile, întrucât potrivit prevederilor art. 369 alin (1¹) din Codul de procedură civilă, asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, *fără citarea participanților la proces*. Instanța de apel *poate* convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin. (1) lit. b).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că prevederile art. 369 alin (1¹) din Codul de procedură civilă acordă dreptul instanței de apel de a decide asupra restituirii cererii de apel, fără citarea participanților la proces.

În context, apelantul avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza *Van Harn v. Germania*, 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile de acces la instanță prin valorificarea dreptului său la o cale de atac, cu respectarea exigențelor legale.

Relevanță speței prezintă prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de

drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ion Munteanu.

Se menține încheierea din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 17 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Ion Munteanu și Giovanni Munteanu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni